

Inhoud

WOORD VOORAF – De zin van Leo Apostels atheïstische religiositeit.	9
Een kennistheoretisch commentaar.	
<i>Diderik Batens</i>	
I – Een ander geloven. Een nieuw transcenderen.	23
Over niet-theïstische spiritualiteit	
1. Inleiding.....	23
2. Wat is spiritualiteit ?	24
3. Een voorbeeld van niet-theïstische spiritualiteit	24
4. Vrijzinnigheid, Verlichting en Spiritualiteit	26
5. De vele wegen van de spiritualiteit.....	28
6. Niet-theïstische en theïstische spiritualiteit.....	29
7. Authenticiteitscriteria	31
8. Individuele en collectieve aspecten van spiritualiteit	32
9. Zin, ethiek en spiritualiteit	33
10. Spiritualiteit, wijsbegeerte en wetenschap	35
11. Enkele onderscheidingen	35
12. Besluit.....	37
II – Mysticisme, ritueel en atheïsme	39
0. Inleiding	
1. De dialektiek van religie en atheïsme: een dynamische benadering	39
2. Een atheïstisch mysticisme	40
3. Een atheïstische rituele structuur	59

Inhoud

3.1.	Rituele actie	59
3.2.	Religieus rituele actie	60
4.	Religieuze categorieën en de atheïstische beleving van het Heilige	65
5.	Een verdediger van verwante standpunten: Georges Bataille.....	77
6.	Besluit.....	81
7.	Nota's	82
III – Atheïstische spiritualiteit. Een verkenning		85
0.	Woord vooraf.....	85
I.	Inleiding	89
1.	Nag Hammadi	89
2.	Fritz Mauthner als atheïstisch mysticus	89
3.	De mystieke theologie van Pseudo-Dionysius	91
4.	Tijdgenoten over atheïstische religies	93
5.	William James en de atheïstische spiritualiteit.....	96
II.	Post-theïstische spiritualiteit.....	106
1.	Wat is spiritualiteit ?.....	106
2.	Atheïstische Natuur-Spiritualiteit (niet-pantheïstisch).....	108
2.A.	De natuur-mystiek van Richard Jefferies	108
2.B.	De Kosmische Mens van Walt Whitmans	110
2.C.	De pluralistische transcendentie van John Cowper Powys	114
3.	Niet-Naturalistische Atheïstische Mystiek	119
3.A.	De Zenmeditatie.....	119
3.B.	Een Yogameditatie	124
3.C.	De stilte in het judaïsme en bij Krishnamurti	126
4.	Personalistisch Atheïsme en mogelijke spiritualiteit ervan	129
4.A.	Inleiding	129
4.B.	Onbewust atheïstische analytische theologie	131
4.C.	Atheïstisch gebed en sociaal-religieus personalistisch atheïsme.....	136
4.D.	De gnostische atheïst en de eenheid van materialistische, boeddhistische en christelijke bijbellectuur	142
4.E.	De verborgen verwantschap van Søren Kierkegaard en Friedrich Nietzsche als uitdrukking van atheïstische spiritualiteit, basis van 'God is Dood'-theologie	145
4.F.	De contradicties	153

Inhoud

III.	Drie theïstische mystici: hun verwantschap en verschil met atheïstische spiritualiteit	159
1.	De liefdesmystiek van Ibn Arabi en atheïstische spiritualiteit	159
2.	De Oergrond van Eckehart	158
3.	De Berg Carmel van Johannes van het Kruis	160
IV.	Besluit: waarderingscriteria voor religieuze en spirituele ervaringen	163
V.	Bibliografie	172
IV –	Over spiritualiteit (voor niet-theïsten en theïsten)	175
1.	Crisis, Ervaringen, Mystiek	175
2.	Het wezenlijke van de spontane mystiek	177
2.A.	Voorbeelden	177
2.B.	Hun gemeenschappelijke kenmerken	179
3.	Vormen van spontane mystiek	181
4.	Kwaliteitscriteria voor mystiek	184
5.	Overtuigingen en mystiek	187
5.A.	Verschillende wereldbeelden zijn verenigbaar met het zoeken naar en doorleven van mystische ervaringen	187
5.B.	Transcenderen en transcendentie: de gemeenschappelijke kern	189
5.C.	Benaderingen tot de mystische ervaring	192
5.D.	Essentiële beperkingen van elke benadering	193
6.	Waarde van het religieus leven in benadering tot de mystische ervaring	194
7.	Kwaad en mystiek	195
8.	Een afstandelijk sociologische aanpak: Spiritualiteit vanuit Systeemtheorie (Niklas Luhmans <i>Functie van de Religie</i>)	196
9.	Nawoord	201
NAWOORD –	Religiositeit bij Leo Apostel. Een postuum getuigenis	203
	<i>Peter Schmidt</i>	
VERANTWOORDING		213
	<i>Jan H. Mysjkin</i>	